

नेपाल गजेट

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, आश्विन ८ गते २०१६ साल

श्री ५ को सरकार

निर्माण सञ्चार तथा यातायात मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको सहकारी हुलाक नियमावली २०१६ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

सहकारी हुलाक नियमावली २०१६

प्रकासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०१३ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले यो नियमावली बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नामविस्तार र प्रारम्भ:- (१) यो नियमावलीको नाम "सहकारी हुलाक नियमावली २०१६" रहेकोछ ।

(२) यो नियमावली नेपाल अधिराज्यभर लागू हुनेछ ।

(३) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो नियमावलीमा:-

(क) "सहकारी हुलाक" भन्नाले यो नियमावली बमोजिम स्थापना गरिन सहकारी हुलाक सम्भन्नु पर्छ ।

(३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएको छ, मात्र लागू हुनेछ।

- (ख) “सहकारी हुलाक प्रतिनिधि” भन्नाले यो नियमावली बमोजिम सहकारी हुलाकको दैनिक कार्य सञ्चालनको जिम्मालिई काम गर्न मुकरर भएका व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “सम्बन्धित सहकारी हुलाक” भन्नाले सहकारी हुलाकसंग हुलाक वस्तु आदान प्रदान गर्ने, तिनीहरूलाई हुलाकको टिकट सप्लाइ गर्ने र तत्सम्बन्धी अरु कारवाइ गर्ने स्थानीय सरकारी हुलाक अड्डा सम्झनुपर्छ ।
- (घ) “डाइरेक्टर” भन्नाले श्री ५ को सरकारको हुलाक विभागको डाइरेक्टर सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) “हुलाक नियन्त्रक” भन्नाले श्री ५ को सरकारबाट नियुक्त हुलाक नियन्त्रक सम्झनु पर्छ ।
- (च) “हुलाक वस्तु” भन्नाले चिट्ठी, हुलाकपत्र र हवाईपत्र सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “अनुसूची” भन्नाले यो नियमावलीको अनुसूची सम्झनु पर्छ ।

३. सम्बन्धित सरकारी हुलाकको कर्तव्य:- (१) समय समयमा डाइरेक्टरबाट निदेश

भैआएमा सम्बन्धित सरकारी हुलाकले यो नियमावली बमोजिम आफ्नो इलाकाभित्र सहकारी हुलाकहरूको स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी प्रारम्भिक प्रबन्ध गर्नु गराउनु पर्छ र सकभर आफ्नो नजिक तिनीहरू प्रत्येकको कन्द्र तोकिदिनु पर्छ । सहकारी हुलाकहरूको सञ्चालन गर्न सम्बन्धित सरकारी हुलाकले त्यस्तो प्रत्येक सहकारी हुलाकको निमित्त आफूले पत्थार गरेको एकजना सहकारी हुलाक प्रतिनिधि मुकरर गर्नुपर्छ र निजबाट कार्य सञ्चालन गराउनुभन्दा अगावै अनुसूची बमोजिमको लेखिएको वा छापिएको सपथ-ग्रहणपत्रमा दस्तखत गराउन र स्थानीय जनताको सामुन्ने सो सपथग्रहणपत्र पढेर सुनाउनलगाउनु पर्छ ।

(२) सम्बन्धित सरकारी हुलाकले आफ्नो इलाकाभित्र सहकारी हुलाकहरू स्थापना गरिसकेपछि ती हुलाकहरूको नाम र क्षेत्र (एरिया) ती प्रत्येक हुलाकको निमित्त मुकरर भएको सहकारी हुलाक प्रतिनिधिको नाम, योग्यता, ठेगाना, उमेर, सहकारी हुलाक चालूभएको र ती प्रत्येक हुलाकको निमित्त मुकरर भएको सहकारी हुलाक प्रतिनिधिले काम चालू गरेको मितिको सूचना डाइरेक्टर छेउ सकभर चाँडै पठाउनु पर्छ ।

(३) सम्बन्धित सरकारी हुलाकहरूले आफ्नो इलाकाभित्रका प्रत्येक सहकारी हुलाकका प्रत्येक सहकारी हुलाक प्रतिनिधिबाट ने. रू. ५०। पचासको धनजमानी लिई प्रत्येक सहकारी हुलाकको मौजदातमा ने.रू. ५०।-पचासको मूल्यकोभन्दा बढी नरहने गरी हुलाक टिकट, टिकटवाला खाम, हुलाकपत्र, हवाईपत्र, इत्यादि मूल्यांकित हुलाक कागजात वितरण गर्नुपर्छ र जरुरत हेरी प्रत्येक सहकारी हुलाकको मौजदातमा ने. रू. ५०। पचासभन्दा

बढी मूल्यको टिकट नरहने गरी सामान्यतः सहकारी हुलाकहरूको काम चालू रहुञ्जेल सप्लाई गर्दैरहनु पर्छ ।

(४) सम्बन्धित सरकारी हुलाकहरूले सहकारी हुलाकहरूलाई तिनीहरूबाट टिकट विक्रीबाट प्राप्त भएको रुपैयाँको सयकडा ५ का दरले माल अड्डाबाट हस्तेवारी क्षिकी यथोचित समय समयमा नै दिनुपर्छ र यस्तो खर्च दिएको भर्पाइको रेकर्ड सुरक्षित राख्नुपर्छ ।

(५) सहकारी हुलाक सुव्यवस्थित ढंगबाट चलेको छ भन्ने हुलाक नियन्त्रक तथा डाइरेक्टरलाई लागी हुलाक नियन्त्रकको सिफारिशमा डाइरेक्टरले सहकारी हुलाकलाई चिट्टीहरू रजिष्टर गर्ने अख्तियार सुम्पेकोमा सम्बन्धित सरकारी हुलाकले सहकारी हुलाकबाट चाहिने हुलाक महसूल र रीत पूर्वकको चिट्टीहरू रजिष्टररीको निमित्त प्राप्त भएमा ती चिट्टीहरू रजिष्टररी गरी त्यसको रसीद चिट्टी पठाउने सहकारी हुलाकमा भोलिपल्टको डाँकमा पठाउन पर्ने छ । यसरी रजिष्टर गरेको चिट्टी सम्बन्धित सरकारी हुलाकमा रजिष्टररी गरिएको बराबर मानिने छ ।

(६) सम्बन्धित सरकारी हुलाकले सहकारी हुलाकबाट डिलेभरी भएको रजिष्टररी वस्तुको रसीद ठीकसंग राख्नुपर्छ र रजिष्टररी वस्तु सहकारी हुलाकमा दाखिल भएको १० दिनभित्रमा पनि त्यस्तो रसीद प्राप्त हुन नआएमा उचित कारवाइ गर्नुपर्छ ।

(७) सहकारी हुलाकहरूबाट विक्री भै खर्च भएको हुलाक टिकटको हिसाबको वासिल बांकी र नगद दाखिल भएपछि त्यसलाई सम्बन्धित सरकारी हुलाकहरूले सम्बन्धित माल अड्डामा दाखिल गरिदिनु पर्छ ।

४. सहकारी हुलाक प्रतिनिधि हुनको निमित्त चाहिने योग्यता:- देहाय बमोजिमको नभै कुनै व्यक्तिलाई सहकारी हुलाक प्रतिनिधिमा मुकरर गर्नु हुंदैन:-

- (क) नेपाली नागरिक, भएको;
- (ख) नेपाली भाषा पढ्न र लेख्न सक्ने र हिसाबको ज्ञान भएको,
- (ग) १८ वर्ष उमेर पूरा गरेको,
- (घ) फौजदारी कसूरमा अदालतबाट कैदको सजाय नपाएको, र
- (ङ) नेपाल अधिराज्यभित्र निजी घर जग्गा वा व्यापार वा जीविकाको अरु कानूनी साधन भएको ।

५. सहकारी हुलाकहरूको दर्ता किताब र माग्यता:- (१) नेपाल अधिराज्यभर यो नियमावली बमोजिम स्थापना गरिएको सबै सहकारी हुलाकहरूको नाम नामेसी र स्थापना मितिसमेत दर्ता गरी श्री ५ को सरकारको हुलाक विभागले एउटा छुट्टै सहकारी हुलाकहरूको दर्ता किताब खडागरी राख्नु पर्छ ।

(२) सो दर्ता किताबमा दर्ता भएका सहकारी हुलाकहरूको सूचना डाइरेक्टरले स्थानीय मालअड्डाहरूमा पठाइबिनुपर्छ । त्यस्ता सूचना प्राप्त भएपछि सो सूचना

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बमोजिमको सबै सहकारी हुलाकहरूलाई हुलाक सम्बन्धी सबै कामको निमित्त स्थानीय मालगुडाले मान्यता दिनुपर्छ ।

सहकारी हुलाक प्रतिनिधिको कर्तव्यः— सहकारी हुलाक प्रतिनिधिको कर्तव्य देहाय बमोजिमको हुनेछ ।

- (क) आफूले गरेको कबूलियत बमोजिम सहकारी हुलाकको संचालन गर्ने, र
- (ख) नियम ३ को उपनियम (३) बमोजिम प्राप्त हुलाक टिकटको विक्रीको नगद मूल्य वासिल बाँकीसहित सम्बन्धित हुलाकमा बुझाउने ।

१. सहकारी हुलाकको हुलाक वस्तुको आदान प्रदान गर्ने कार्यविधिः— (१) सहकारी हुलाकमा सम्बन्धित सरकारी हुलाक मार्फत पठाउना निमित्त प्राप्त हुलाक वस्तुहरूमा सहकारी हुलाकको छाप लाग्नुपर्छ । र ती वस्तुहरू सम्बन्धित हुलाकमा पठाउने पहिलो डाँकमा पठाउनु पर्छ ।

(२) सहकारी हुलाकलाई हुलाल वस्तुहरू रजिष्टरी गर्ने अख्तियारी डाइरेक्टरबाट भै-
आएमा त्यस सहकारी हुलाकमा रजिष्टरीको लागि प्राप्त हुलाकवस्तुहरू बुझी रजि-
ष्टरी गर्न आउनेलाई रजिष्टरी गरेको भर्षाई दिनुपर्नेछ । सो रजिष्टरीको सूची
२ प्रति तयार गरी १ प्रति सहकारी हुलाकको अफिसमा राखी अर्को प्रति रजि-
ष्टरी वस्तुको साथै पठाउनु पर्दछ ।

(३) सहकारी हुलाकले आफूकहाँबाट पठाएको रजिष्टरवस्तुहरू सम्बन्धित सरकारी
हुलाकमा दर्ता भै त्यसको रसीद प्राप्त भएपछि सो रसीद रजिष्टरी दाखिल गर्न
आएको व्यक्तिलाई दिएको रसीदको आफ्नो अफिसमा भएको अधकट्टि पछाडी
टाँस्नु पर्दछ ।

(४) रजिष्टरी वस्तुको डिलेभरी सहकारी हुलाक मार्फत गराउनको निमित्त हुलाक
नियन्त्रकको सिफारिशमा डाइरेक्टरबाट आदेश भैआएमा सम्बन्धित सरकारी
हुलाकले सहकारी हुलाक मार्फत रजिष्टरी हुलाक वस्तु डिलेभरी गराउन
सक्ने छ तर यस सहूलियतको निमित्त सहकारी हुलाकको प्रतिनिधिबाट
ने. रु. २००। धनजमानी लिनुपर्नेछ रजिष्टरी वस्तुहरू ठीक डिलेभरी
नभएमा वा रजिष्टरी वस्तु नोक्सान भएमा वा हराएमा त्यसरी हराएका वा
नोक्सानी भएजति वस्तुको मूल्य सम्बन्धित सरकारी हुलाकले उक्त धनजमानी-
बाट हर्जानाको रूपमा असूल गरी लिनु पर्छ ।

(५) सहकारी हुलाकले रजिष्टरी वस्तु डिलेभरी गर्दा सो डिलेभरी बुझ्नेको सही
पिउन बकमा र रसीदमा गराउनुपर्नेछ र पिउन बूक आफ्नो अफिसमा रिकर्ड
राखी रसीद सम्बन्धित सरकारी हुलाकमा १० दिनभित्र पठाउनुपर्नेछ ।

अधिकारिता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (६) सहकारी हुलाकमा रजिष्टरी बुझ्ने र डिलेभरी गर्नेकाम सन्तोषजनक नभएमा डाइरेक्टरले जुनसुकै बखत पनि सो अधिकार वञ्चित गर्न सक्नेछन् ।
- (७) सम्बन्धित सरकारी हुलाकबाट सहकारी हुलाकतर्फ सहकारी हुलाक वस्तु पठाउँदा एक थैला वा मुट्टाभित्र राखेर मातहत सहकारी हुलाकको नाम अंकित लेबुल टाँसी पठाउनु पर्छ र सहकारी हुलाकबाट पनि सम्बन्धित सरकारी हुलाकतर्फ सहकारी हुलाक वस्तु पठाउँदा एक थैली वा मुट्टाभित्र राखेर सम्बन्धित सरकारी हुलाकको नाम अंकित लेबुल टाँसी पठाउनु पर्छ । सम्बन्धित सरकारी हुलाकबाट सहकारी हुलाकले सहकारी हुलाक वस्तुको प्राप्तिको सूचना एकले अर्कोलाई पठाउनु पर्छ ।
- (८) सहकारी हुलाक वस्तुको आदान प्रदान चल्ती र अरु कुराहरूको जरूरत हेर्न हप्तामा १ दिन वा २ दिन वा ३ दिन वा प्रतिदिन गरिने छ ।

अनुसूची

शपथग्रहण पत्र

नेपाल अधिराज्यको अञ्चल जिल्ला अन्तर्गत
गाउँ (शहर) टोलमा बस्ने म को छोरा वर्ष
को ईश्वरको नाममा शपथ लिन्छु कि का मिति देखि यस

सहकारी हुलाकको प्रतिनिधि भै काम गर्दा आफ्नो विवेक र बुद्धिले भेटेसम्म सुव्यवस्थित ढंगबाट इमान्दारी पूर्वक सबै कामकाज गर्नछु । चिट्ठीपत्रको प्राचीन कालदेखि चलिआएको परम्परागत पवित्रता र महत्व सम्झी सम्बन्धित सरकारी हुलाकबाट यस सहकारी हुलाकमा डेलिभरीका लागि आएका र ठेगाना ठेगानामा चलान हुनका लागि यस सहकारी हुलाकमा दाखिल हुन आएका एक एक हुलाक वस्तु जहाँजहाँ, जस जसलाई जतिसकेको छिटो डेलिभरी गरी दिनेकाम गर्ने र चलान गर्ने काम गर्नेछु । स्थानीय विक्रीका लागि यस सहकारी हुलाकमा दिइएका टिकट तथा तमाम मूल्यांकित हुलाक कागजातको विक्री शुपथ अंकित मूल्यमा नै गर्नेछु । यी कामहरू गर्दा कुनै बदनियती, लापर्वाही वा पक्षपात गर्ने छैन । सहकारी हुलाक प्रतिनिधि भई काम काज गर्दा जनताको सेवाको भावनाले काम गर्ने छु र हुलाकका विभागीय रूल नियमहरू पूर्णतया मान्ने छु ।

आज्ञाले-

दुण्डिराज शर्मा

श्री ५ को सरकारको सचिव,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित निर्माण संस्कार तथा सातयुक्त सन्त्रालय ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२८२